

ΕΝΟΤΗΤΑ 2

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΟΥ

ΑΛΦΑΒΗΤΙΣΜΟΥ

ERASMEDIAH

Educational Reinforcement Against
the Social Media Hyperconnectivity

erasmediah.eu

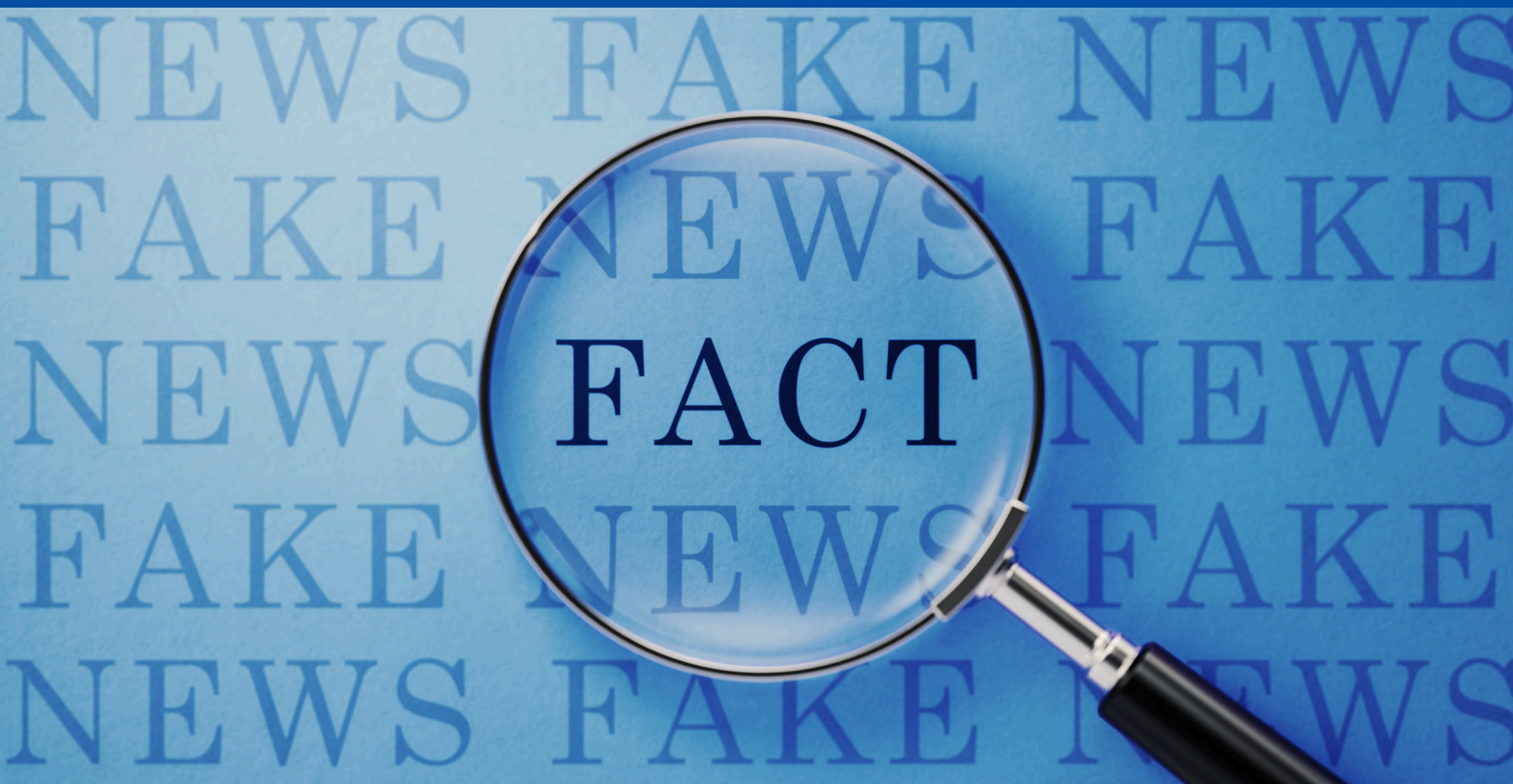

**Co-funded by
the European Union**

Μάθημα 2.2

Ανάπτυξη δεξιοτήτων κριτικής σκέψης: Αναγνώριση και αξιολόγηση διαδικτυακών ψευδών ειδήσεων

ERASMEDIAH

Educational Reinforcement Against
the Social Media Hyperconnectivity

**Co-funded by
the European Union**

Μάθημα 2.2

Ανάπτυξη δεξιοτήτων κριτικής σκέψης: Αναγνώριση και αξιολόγηση διαδικτυακών ψευδών ειδήσεων

Στόχοι:

- Να βοηθήσει τους νέους να αναπτύξουν δεξιότητες κριτικής σκέψης για να αξιολογήσουν αποτελεσματικά τις διαδικτυακές πληροφορίες.
- Για να προσδιορίσετε τις ψευδείς ειδήσεις, να κατανοήσετε τον αντίκτυπό τους και να εξασκηθείτε στις μεθόδους αξιολόγησης των πηγών και της αξιοπιστίας στο διαδίκτυο.

Βασικά μηνύματα:

- Δεν είναι αλήθεια ότι βρίσκεται online. ρωτήστε, επαληθεύστε και σκεφτείτε κριτικά.
- Απλά βήματα επαλήθευσης, όπως ο έλεγχος πηγών και η διασταύρωση, μπορούν να σας βοηθήσουν να εντοπίσετε ψεύτικες ειδήσεις.
- Υπεύθυνη κοινή χρήση διαδικτυακών μέσων
- Κατανόηση του αντίκτυπου των ψευδών πληροφοριών.

ΕΙΔΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ:

Επισκόπηση μαθήματος

Σήμερα, θα διερευνήσουμε πώς να σκεφτόμαστε κριτικά για τις πληροφορίες που βλέπουμε στο διαδίκτυο, ειδικά όταν πρόκειται για ειδήσεις. Υπάρχουν πολλές πληροφορίες εκεί έξω, και δεν είναι όλες ακριβείς ή αληθείς. Θα μάθουμε πώς να αναγνωρίζουμε ψευδείς ειδήσεις, γιατί είναι σημαντικό να αμφισβητούμε αυτά που διαβάζουμε και πώς να λαμβάνουμε τεκμηριωμένες αποφάσεις σχετικά με το τι να πιστέψουμε και να μοιραστούμε.

Το εργαστήριο οργανώνεται σε τέσσερα βήματα:

- 1: Εισαγωγή στα Fake News - (10 λεπτά)
- 2: Αξιολόγηση ειδήσεων με έλεγχο γνησιότητας (15 λεπτά)
- 3: Σωστό ή Λάθος; Εξάσκηση στην επαλήθευση ειδήσεων (10 λεπτά)
- 4: Συζήτηση κλεισίματος και πρόκληση στο σπίτι (5 λεπτά)

Βήμα 1

Εισαγωγή στα Fake News

Ας ξεκινήσουμε με ένα σύντομο βίντεο που θα μας κάνει να σκεφτούμε κάτι που βλέπουμε όλοι καθημερινά: ειδήσεις στο διαδίκτυο. Μερικά από αυτά είναι ακριβή, αλλά μερικά όχι - και εκεί έρχονται οι «ψευδείς ειδήσεις». Το παρακάτω βίντεο εξηγεί τι είναι οι ψεύτικες ειδήσεις, γιατί είναι τόσο κοινές και γιατί είναι τόσο σημαντικό να τις αναγνωρίζουμε.

Δείτε το βίντεο:

Πώς να εντοπίσετε ψευδείς ειδήσεις

Αφού παρακολουθήσουμε το βίντεο, μπορούμε να μιλήσουμε για κάτι συγκεκριμένο ή περίεργο που έχουμε παρατηρήσει ή για αυτό που μάθαμε.

Γιατί πιστεύετε ότι οι άνθρωποι δημιουργούν ψεύτικες ειδήσεις;
Πώς πιστεύετε ότι μπορούν να μας επηρεάσουν τα fake news;

Βήμα 1

Εισαγωγή στα Fake News

Μερικοί άνθρωποι δημιουργούν ψευδείς ειδήσεις για να κερδίσουν χρήματα, για παράδειγμα, μέσω διαφημίσεων στους ιστότοπούς τους. Άλλοι μπορεί να το κάνουν για να τραβήξουν την προσοχή ή ακόμα και για να επηρεάσουν τη γνώμη των ανθρώπων για σημαντικά θέματα.

Οι ψεύτικες ειδήσεις μπορούν επίσης να επηρεάσουν τον τρόπο που βλέπουμε τα πράγματα και ακόμη και τον τρόπο που παίρνουμε αποφάσεις. Μπορεί να επηρεάσει τα πάντα, από το τι πιστεύουμε για σημαντικά θέματα μέχρι το πώς νιώθουμε για ανθρώπους ή ζητήματα. Όταν διαδίδονται ψευδείς ειδήσεις, μπορεί να προκαλέσουν σύγχυση, να οδηγήσουν τους ανθρώπους να πιστέψουν πράγματα που δεν είναι αλήθεια ή ακόμη και να δημιουργήσουν διαχωρισμούς μεταξύ των ομάδων.

Βήμα 2

Αξιολόγηση ειδήσεων με έλεγχο γνησιότητας

Ένας μύκητας που βρέθηκε στο Τσερνομπίλ απορροφά την ακτινοβολία και θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για την προστασία των αστροναυτών

Η Ζώνη Αποκλεισμού του Τσερνομπίλ είναι ένα από τα πιο ακτινοβολημένα μέρη στη Γη, ωστόσο οι επιστήμονες ανακάλυψαν έναν περίεργο μύκητα που ευδοκimeί στην εγκαταλελειμμένη τοποθεσία του αντιδραστήρα. Αυτός ο μύκητας, ο *Cladosporium sphaerospermium*, όχι μόνο επιβιώνει σε περιβάλλοντα με μεγάλη ακτινοβολία, αλλά στην πραγματικότητα φαίνεται να τρέφεται με ακτινοβολία χρησιμοποιώντας μια διαδικασία που ονομάζεται ραδιοσύνθεση.

Πρόσφατη έρευνα δείχνει ότι αυτός ο μύκητας που απορροφά την ακτινοβολία θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για την προστασία των αστροναυτών από την κοσμική ακτινοβολία κατά τη διάρκεια μακρών αποστολών στο διάστημα. Οι επιστήμονες στο Ερευνητικό Κέντρο Ames της NASA διερευνούν τώρα τρόπους ανάπτυξης παρόμοιων μυκήτων μέσα στα τοιχώματα του διαστημικού σκάφους για να παρέχουν ένα φυσικό προστατευτικό φράγμα ενάντια στην επιβλαβή ακτινοβολία στο βαθύ διάστημα.

Πηγή: Phys.org, 2020.

Βήμα 2

Αξιολόγηση ειδήσεων με έλεγχο γνησιότητας

Ο στρατός των ΗΠΑ αποκαλύπτει τεχνητή νοημοσύνη που βλέπει τα εγκλήματα πριν συμβούν!

Πρόσφατες διαρροές πληροφοριοδοτών αποκάλυψαν ότι η κυβέρνηση των ΗΠΑ έχει αναπτύξει ένα προηγμένο σύστημα τεχνητής νοημοσύνης ικανό να προβλέπει εγκλήματα πριν αυτά συμβούν. Αυτή η επαναστατική τεχνολογία, παρόμοια με αυτή που απεικονιζόταν κάποτε σε ταινίες επιστημονικής φαντασίας, φέρεται να χρησιμοποιεί μεγάλα δεδομένα, μοτίβα συμπεριφοράς και αναγνώριση προσώπου για να εντοπίσει άτομα που είναι πιθανό να διαπράξουν εγκλήματα.

Σύμφωνα με πηγές, οι υπηρεσίες επιβολής του νόμου έχουν ήδη αρχίσει να δοκιμάζουν το σύστημα σε επιλεγμένες πόλεις των ΗΠΑ, όπου φέρεται να έχει οδηγήσει σε προληπτικές συλλήψεις ατόμων υψηλού κινδύνου. Οι ακτιβιστές των πολιτικών δικαιωμάτων έχουν εκφράσει ανησυχίες για παραβιάσεις της ιδιωτικής ζωής, αλλά οι υποστηρικτές υποστηρίζουν ότι το σύστημα θα μπορούσε να μειώσει δραστικά τα ποσοστά εγκληματικότητας και να βελτιώσει τη δημόσια ασφάλεια.

Πηγή: National Security & AI Review, 2023.

Βήμα 2

Αξιολόγηση ειδήσεων με έλεγχο γνησιότητας

Τα μικροπλαστικά τώρα συγχωνεύονται σε ανθρώπινα γονίδια - Επιβεβαιώθηκε η μη αναστρέψιμη βλάβη!

Μια πρωτοποριακή μελέτη επιβεβαίωσε ότι τα μικροπλαστικά έχουν ενσωματωθεί μόνιμα στο ανθρώπινο DNA. Με την πλαστική ρύπανση σε υψηλό όλων των εποχών, οι ερευνητές ανακάλυψαν ότι τα μικροσκοπικά πλαστικά σωματίδια υπάρχουν πλέον όχι μόνο στο ανθρώπινο αίμα και τα όργανα, αλλά έχουν συγχωνευθεί στην ίδια τη γενετική δομή των κυττάρων μας.

Αυτό το ανησυχητικό εύρημα εγείρει σοβαρές ανησυχίες σχετικά με τις μακροπρόθεσμες επιπτώσεις στην υγεία, συμπεριλαμβανομένων πιθανών μεταλλάξεων και αυξημένης ευαισθησίας σε ασθένειες. Ορισμένοι ειδικοί προειδοποιούν ότι αυτό θα μπορούσε να αντιπροσωπεύει μια θεμελιώδη αλλαγή στην ανθρώπινη βιολογία, με άγνωστες συνέπειες για τις μελλοντικές γενιές. Παρά τη σοβαρότητα αυτών των αποκαλύψεων, οι ρυθμιστικοί φορείς δεν έχουν λάβει ακόμη αποφασιστικά μέτρα για τον περιορισμό της μόλυνσης από πλαστικό.

Πηγή: International Journal of Environmental Toxicology, 2024.

Βήμα 2

Αξιολόγηση ειδήσεων με έλεγχο γνησιότητας

Ανακαλύφθηκε μια νέα ανεξάντλητη πηγή ενέργειας στη Σιβηρία

Σε μια πρωτοποριακή ανακάλυψη, ερευνητές από το Σιβηρικό Ινστιτούτο Προηγμένης Ενεργειακής Έρευνας (SIAER) φέρεται να εντόπισαν μια νέα, ανεξάντλητη πηγή ενέργειας βαθιά μέσα στον μόνιμο παγετό της Σιβηρίας. Αυτή η ανακάλυψη, που περιγράφεται ως το «Άγιο Δισκοπότηρο» της ενεργειακής επιστήμης, έχει τη δυνατότητα να καταστήσει τα ορυκτά καύσιμα ξεπερασμένα και να αναδιαμορφώσει το παγκόσμιο ενεργειακό τοπίο. Σύμφωνα με έγγραφα που διέρρευσαν, η πηγή ενέργειας περιγράφεται ως ένας μοναδικός γεωθερμικός σχηματισμός που αξιοποιεί τις κβαντικές διακυμάνσεις για να παράγει συνεχή ενέργεια με μηδενικές εκπομπές.

Η Ρωσία φέρεται να κρατά μυστικές λεπτομέρειες ενώ εργάζεται σε μεγάλης κλίμακας ανάπτυξη, εγείροντας εικασίες για τις γεωπολιτικές επιπτώσεις αυτής της επαναστατικής τεχνολογίας. Εάν αληθεύει, αυτή η πηγή ενέργειας θα μπορούσε να διαταράξει τις παγκόσμιες αγορές και να αλλάξει τη δυναμική της ενεργειακής εξάρτησης παγκοσμίως.

Πηγή: Energy & Technology Journal, 2024.

Βήμα 2

Αξιολόγηση ειδήσεων με έλεγχο γνησιότητας

Κρυμμένοι κίνδυνοι στην οδοντόκρεμα σας: Η κάλυψη με φθόριο αποκαλύφθηκε!

Πρόσφατες μελέτες έχουν εγείρει σοβαρές ανησυχίες σχετικά με την ασφάλεια του φθορίου στην οδοντόκρεμα, με ορισμένους ειδικούς να προειδοποιούν ότι η μακροχρόνια έκθεση στο φθόριο μπορεί να οδηγήσει σε σοβαρές επιπλοκές στην υγεία. Οι επικριτές υποστηρίζουν ότι το φθόριο, που αρχικά εισήχθη στις δημόσιες παροχές νερού ως βιομηχανικό υποπροϊόν, έχει προωθηθεί ψευδώς ως λύση για την υγεία των δοντιών.

Τα αυξανόμενα στοιχεία δείχνουν ότι το φθόριο συσσωρεύεται στο σώμα με την πάροδο του χρόνου, προκαλώντας δυνητικά νευρολογική βλάβη, δυσλειτουργία του θυρεοειδούς και ακόμη χαμηλότερα επίπεδα IQ στα παιδιά. Ορισμένοι καταναλωτές που έχουν επίγνωση της υγείας τους στρέφονται τώρα σε εναλλακτικές λύσεις χωρίς φθόριο, επικαλούμενοι τις ανησυχίες ότι οι μεγάλες οδοντιατρικές ενώσεις έχουν υποβαθμίσει τους κινδύνους για δεκαετίες.

Πηγή: Journal of Alternative Medicine and Public Health, 2023.

Βήμα 2

Αξιολόγηση ειδήσεων με έλεγχο γνησιότητας

Το κρέας του εργαστηρίου αλλάζει το DNA σας και προκαλεί καρκίνο — Οι ειδικοί προειδοποιούν!

Εν μέσω της αυξανόμενης τάσης του κρέατος που καλλιεργείται στο εργαστήριο, ανησυχητικές αναφορές υποδηλώνουν ότι η κατανάλωση αυτού του τεχνητού προϊόντος μπορεί να εγκυμονεί σοβαρούς κινδύνους για την υγεία. Ορισμένοι ειδικοί ισχυρίζονται ότι η διαδικασία καλλιέργειας κρέατος σε βιοαντιδραστήρες περιλαμβάνει τη χρήση συνθετικών χημικών ουσιών και γενετικές τροποποιήσεις που μπορεί να οδηγήσουν σε απρόβλεπτες συνέπειες, συμπεριλαμβανομένου του αυξημένου κινδύνου καρκίνου.

Σύμφωνα με πηγές, οι μακροπρόθεσμες επιπτώσεις της κατανάλωσης κρέατος που καλλιεργείται στο εργαστήριο παραμένουν άγνωστες και οι προκαταρκτικές μελέτες δείχνουν ότι ορισμένες ενώσεις που χρησιμοποιούνται στη διαδικασία καλλιέργειας θα μπορούσαν να αλλάξουν το ανθρώπινο DNA. Οι επικριτές προειδοποιούν ότι οι καταναλωτές χρησιμοποιούνται ως υποκείμενα δοκιμής για ένα μη ελεγχόμενο πείραμα τροφίμων με δυνητικά καταστροφικές συνέπειες.

Πηγή: Journal of Experimental Nutrition, 2023.

Βήμα 2

Αξιολόγηση ειδήσεων με έλεγχο γνησιότητας

EUROPEAN
INSTITUTE FOR
NEUROLOGICAL
RESEARCH

Νέα μελέτη: Οι άνθρωποι που πίνουν καφέ έχουν 70% λιγότερες πιθανότητες να πάθουν Αλτσχάιμερ!

Μια νέα μελέτη που διεξήχθη από ερευνητές του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Νευρολογικής Έρευνας (EINR) διαπίστωσε ότι η καθημερινή κατανάλωση καφέ μειώνει τον κίνδυνο εμφάνισης της νόσου του Αλτσχάιμερ κατά ένα εκπληκτικό 70%. Οι επιστήμονες ισχυρίζονται ότι η καφεΐνη, σε συνδυασμό με άλλες βιοδραστικές ενώσεις του καφέ, ασκεί ισχυρή νευροπροστατευτική δράση, επιβραδύνοντας σημαντικά τη γνωστική έκπτωση. Σύμφωνα με την έρευνα, η καφεΐνη αλληλεπιδρά με τους υποδοχείς αδενosίνης στον εγκέφαλο, αποτρέποντας τη νευρική καταστολή και προάγοντας τη συναπτική δραστηριότητα. Επιπλέον, ο καφές έχει αποδειχθεί ότι αυξάνει τα επίπεδα του νευροτροφικού παράγοντα που προέρχεται από τον εγκέφαλο (BDNF), μιας πρωτεΐνης που σχετίζεται με την νευρική αναγέννηση και την πλαστικότητα. Αυτοί οι μηχανισμοί πιστεύεται ότι συμβάλλουν στη βελτίωση της μνήμης, στη βελτίωση της γνωστικής λειτουργίας και στη χαμηλότερη συχνότητα εμφάνισης άνοιας σε σύγκριση με όσους δεν πίνουν καφέ.

Δεδομένων αυτών των ελπιδοφόρων αποτελεσμάτων, οι επιστήμονες από το EINR προτρέπουν τώρα τα άτομα να ενσωματώσουν τη μέτρια κατανάλωση καφέ στην καθημερινή τους ρουτίνα ως πιθανή στρατηγική για την πρόληψη του Αλτσχάιμερ και άλλων νευροεκφυλιστικών διαταραχών.

Πηγή: Neurology Today, 2024.

Βήμα 2

Αξιολόγηση ειδήσεων με έλεγχο γνησιότητας

Μερικά ζώα μπορούν να αναγεννηθούν ολόκληρα όργανα και οι επιστήμονες μελετούν πώς να το εφαρμόσουν στους ανθρώπους

Οι σαύρες που αναπτύσσουν ξανά την ουρά τους είναι ευρέως γνωστό, αλλά νέα έρευνα δείχνει ότι ορισμένα αμφίβια, όπως τα axolotls, μπορούν να αναγεννήσουν ολόκληρα άκρα, καρδιές, ακόμη και τμήματα του εγκεφάλου τους. Οι επιστήμονες έχουν εντοπίσει γενετικές οδούς που επιτρέπουν σε αυτά τα ζώα να αναγεννούν πολύπλοκα όργανα και τώρα διερευνούν πώς αυτές οι διαδικασίες θα μπορούσαν να εφαρμοστούν στην ιατρική του ανθρώπου.

Ενεργοποιώντας ορισμένα γονίδια, οι ερευνητές μπόρεσαν να διεγείρουν τη μερική αναγέννηση στα θηλαστικά, αυξάνοντας την πιθανότητα μελλοντικές ιατρικές θεραπείες να αξιοποιήσουν αυτές τις ικανότητες για να βοηθήσουν τους ανθρώπους να αναρρώσουν από σοβαρούς τραυματισμούς, όπως βλάβη νωτιαίου μυελού ή ακρωτηριασμούς.

Πηγή: Αναπτυξιακή Βιολογία, 2018.

Βήμα 2

Αξιολόγηση ειδήσεων με έλεγχο γνησιότητας

Αφού διαβάσετε τους τίτλους στην οθόνη, ας συζητήσουμε για αυτούς. Είναι μερικά από αυτά υπερβολικά ή υπερβολικά συναισθηματικά; Οι ιστορίες μοιάζουν σαν να προσπαθούν να σοκάρουν ή να τραβήξουν την προσοχή σε μεγάλο βαθμό; Αυτές είναι συχνά ενδείξεις ότι οι ειδήσεις μπορεί να είναι λιγότερο αξιόπιστες. Ορισμένες ιστορίες ψευδών ειδήσεων χρησιμοποιούν υπερβολική γλώσσα για να παίξουν με τα συναισθήματά μας, καθιστώντας μας πιο πιθανό να τα πιστέψουμε ή να τα μοιραστούμε χωρίς σκέψη.

Σε μικρή ομάδα, κάθε ομάδα θα αναλύσει μία είδηση και θα συζητήσει εάν πιστεύετε ότι η επικεφαλίδα σας είναι πραγματική, εν μέρει αληθινή ή ψεύτικη. Φροντίστε να σημειώσετε τους λόγους πίσω από τις αποφάσεις σας. Μην ψάχνετε στο διαδίκτυο προς το παρόν. Κάντε στον εαυτό σας τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- **Ποια είναι η πηγή;**
- **Φαίνεται ισορροπημένο ή μονόπλευρο;**
- **Υπάρχουν υποστηρικτικά γεγονότα ή στοιχεία;**

Επισημάνετε τυχόν κόκκινες σημαίες που σας κάνουν να πιστεύετε ότι αυτή η είδηση χρειάζεται έλεγχο δεδομένων.

Βήμα 2

Αξιολόγηση ειδήσεων με έλεγχο γνησιότητας

Αφού μιλήσετε για τα νέα σας σε ομάδες, θα μοιραστείτε ο καθένας τη γνώμη σας. Για παράδειγμα, μπορείτε να πείτε: «Πιστεύαμε ότι αυτή η ιστορία ήταν ψεύτικη επειδή δεν κατονομαζόταν καμία πηγή και χρησιμοποιούσε πολύ δραματική γλώσσα». Ας μιλήσουμε για μερικές κοινές κόκκινες σημαίες που μπορεί να έχουμε βρει, όπως πηγές που δεν αναγνωρίζουμε, υπερβολικά συναισθηματική γλώσσα ή ιστορίες χωρίς αποδεικτικά στοιχεία. Όλα αυτά είναι ενδείξεις που μπορούν να μας βοηθήσουν να αποφασίσουμε τι είναι αξιόπιστο.

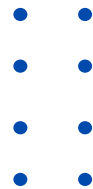

Βήμα 3

Σωστό ή Λάθος; Εξάσκηση στην επαλήθευση ειδήσεων

Αφού εξασκηθούμε στον εντοπισμό πιθανών κόκκινων σημαιών σε ειδήσεις, ας μάθουμε ορισμένες συγκεκριμένες τεχνικές για να επαληθεύουμε μόνοι μας τις ειδήσεις. Αυτές οι τεχνικές είναι ισχυρά εργαλεία που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε όποτε βλέπετε μια ιστορία στο διαδίκτυο και δεν είστε σίγουροι αν είναι αξιόπιστη.

Ας πάρουμε ξανά τα νέα για τα οποία μόλις συζητήσαμε και ας τα επαληθεύσουμε χρησιμοποιώντας ορισμένα διαδικτυακά εργαλεία και ιστότοπους.

Βήμα 3

Σωστό ή Λάθος; Εξάσκηση στην επαλήθευση ειδήσεων

Αφού ολοκληρώσετε την ανάλυσή σας, κάθε ομάδα θα εξηγήσει τη διαδικασία ελέγχου γεγονότων και επαλήθευσης.

Πείτε μας:

- Ποιες τεχνικές χρησιμοποιήσατε,
- Οποιοσδήποτε ενδείξεις που σας βοήθησαν να αποφασίσετε εάν η ιστορία ήταν αληθινή ή ψεύτικη,
- Πώς οι τεχνικές σας έδωσαν εμπιστοσύνη στην απόφασή σας.

Βήμα 4

Τελική Συζήτηση

Για να ολοκληρώσουμε, ας αφιερώσουμε λίγο χρόνο για να σκεφτούμε τη σημερινή συνεδρία.

Μπορείτε να σκεφτείτε μια στιγμή που πιστέψατε ή ακόμα και μοιραστήκατε κάτι στο διαδίκτυο χωρίς να το ελέγξετε πραγματικά;

Πώς μπορεί οι δεξιότητες που εξασκήσαμε σήμερα να αλλάξουν τον τρόπο που βλέπετε τις πληροφορίες την επόμενη φορά; Ποιο είναι το ένα πράγμα που θα κάνετε διαφορετικά;

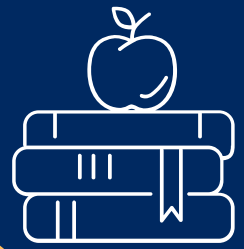
Ο στόχος εδώ είναι να σταματήσετε και να σκεφτείτε, ακόμα κι αν είναι μόνο για λίγα δευτερόλεπτα. Κάθε φορά που ελέγχουμε πρώτοι, συμβάλλουμε στη δημιουργία ενός πιο αξιόπιστου διαδικτυακού χώρου.

Σύνοψη των βασικών συμπερασμάτων

- **Κριτική Σκέψη:** Ερωτήστε πληροφορίες, ειδικά από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Μην αποδέχεστε την ονομαστική τους αξία.
- **Χρησιμοποιήστε τα Εργαλεία επαλήθευσης:** Οι Εικόνες Google και οι ιστότοποι ελέγχου δεδομένων όπως το Snopes είναι απαραίτητα για τον έλεγχο ιστοριών και εικόνων.
- **Αναζητήστε αξιόπιστες πηγές:** Εμπιστευτείτε πληροφορίες από αξιόπιστες, γνωστές πηγές για εντυπωσιακούς ισχυρισμούς.
- **Εντοπίστε κόκκινες σημαίες:** Προσέξτε την υπερβολική γλώσσα, τους ακραίους ισχυρισμούς και τις συναισθηματικές εκκλήσεις ως σημάδια πιθανής παραπληροφόρησης.
- **Εξάσκηση και κοινή χρήση:** Κάντε την κριτική αξιολόγηση συνήθεια και ενθαρρύνετε τους άλλους να κάνουν το ίδιο για μια καλά ενημερωμένη κοινότητα

Οδηγίες για εργαζόμενους στον τομέα της νεολαίας, εκπαιδευτικούς και δασκάλους

Σκοπός:

Αυτό το μάθημα έχει σχεδιαστεί για να βοηθήσει τους εργαζόμενους στη νεολαία, τους εκπαιδευτικούς, τους δασκάλους και τους γονείς να διευκολύνουν την κριτική σκέψη των μαθητών, εστιάζοντας στην αναγνώριση αξιόπιστων πληροφοριών και στον εντοπισμό ψεύτικων ειδήσεων. Καθοδηγώντας τους μαθητές μέσω δομημένων ασκήσεων, οι συμμετέχοντες θα αναπτύξουν τις δεξιότητες για την κριτική αξιολόγηση των πηγών πληροφοριών, ενισχύοντας τον γραμματισμό στα μέσα επικοινωνίας και την ανθεκτικότητα στην παραπληροφόρηση.

Υλικά που χρειάζονται:

- Προβολέας και οθόνη
- Ηχεία
- Φορητός υπολογιστής ή συσκευή για αναπαραγωγή βίντεο
- Φυλλάδια με συμβουλές αξιολόγησης και δείγματα επικεφαλίδων
- Λίστα ελέγχου κριτικής σκέψης
- Τετράδια ή χαρτί
- Στυλό ή μολύβια
- Φορητοί υπολογιστές ή tablet με πρόσβαση στο Διαδίκτυο (για έλεγχο δεδομένων)
- Οπτικές κάρτες με απλοποιημένους τίτλους (για νεότερους μαθητές)
- Αυτοκόλλητα ή δείκτες (για τη σήμανση αξιόπιστων έναντι μη αξιόπιστων πηγών)

Βήμα 1: Εισαγωγή στα Fake News και πρώτα σχόλια (10 λεπτά)

Καλωσόρισμα και Εισαγωγή

Καλωσορίζουμε θερμά τους συμμετέχοντες, δημιουργώντας ένα υποστηρικτικό περιβάλλον. Εισαγάγετε τον στόχο της συνεδρίας: να μάθετε πώς να αξιολογείτε τις ειδήσεις και να αναπτύσσετε δεξιότητες κριτικής σκέψης. Περιγράψτε συνοπτικά τα βήματα για το εργαστήριο και εισαγάγετε έναν πόρο βίντεο.

Προβολή βίντεο

Προτεινόμενο βίντεο: [Πώς να εντοπίσετε ψεύτικες ειδήσεις](#) - Ευρωπαϊκή Ένωση (διαθέσιμο στο επίσημο κανάλι της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο YouTube).

Εναλλακτικοί πόροι γλώσσας:

- Ιταλικά: [Media Education Foundation](#).
- Ελληνικά: [Greek Safer Internet Center](#).
- Ουγγρικά: [Hungarian Safer Internet Programme](#).
- Πολωνικά: [NASK You can't believe in everything](#).
- Τουρκικά: [Ways to access accurate information on the Internet](#).
- Ισπανικά: [PantallasAmigas](#)

Εξηγήστε τον σκοπό του βίντεο να βοηθήσει τους θεατές να αναγνωρίσουν τους δείκτες παραπληροφόρησης.

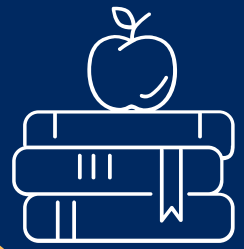
Ενθαρρύνετε τους μαθητές να παρακολουθήσουν το βίντεο με προσοχή. Προτρέψτε τους με μια αρχική ερώτηση να διερευνήσουν τον αντίκτυπο της παραπληροφόρησης στις προσωπικές πεποιθήσεις, την κοινωνία και τις σχέσεις.

Βασικά σημεία συζήτησης:

Πώς επηρεάζουν οι ψεύτικες ιστορίες τις αντιλήψεις και τις κοινωνικές σχέσεις των ατόμων;

Ποιες πιθανές επιπτώσεις μπορεί να έχει η παραπληροφόρηση στην κοινωνική εμπιστοσύνη;

Βήμα 2: Αξιολόγηση ειδήσεων με έλεγχο πραγματικότητας (15 λεπτά)

Ανάλυση επικεφαλίδων δειγμάτων

Διανείμετε προεπιλεγμένους τίτλους στους μαθητές, καθοδηγώντας τους στην αξιολόγηση της αξιοπιστίας χωρίς τη χρήση του διαδικτύου. Χωρίστε τους μαθητές σε μικρές ομάδες, δίνοντας στην καθεμία έναν τίτλο. Ζητήστε τους να αποφασίσουν εάν φαίνεται αληθινό, εν μέρει αληθινό ή ψεύτικο εστιάζοντας σε:

- Αξιοπιστία πηγής (εάν αναφέρεται μια πηγή, σκεφτείτε αν ακούγεται αξιόπιστη)
- Παρουσία γεγονότων ή αποδεικτικών στοιχείων στον τίτλο ή τη σύνοψη της ιστορίας
- Βασικοί λόγοι για τα συμπεράσματά τους, με βάση μόνο τις παρατηρήσεις τους

Μοιραστείτε και συζητήστε: Ζητήστε από κάθε ομάδα να μοιραστεί την αξιολόγηση και τη συλλογιστική της. Ολοκληρώστε με μια συζήτηση σχετικά με κοινές κόκκινες σημαίες, όπως άγνωστες πηγές, συναισθηματική γλώσσα ή έλλειψη συγκεκριμένων στοιχείων.

Βήμα 3: Σωστό ή Λάθος; Εξάσκηση στην επαλήθευση ειδήσεων (10 λεπτά)

Εξηγήστε στους μαθητές ότι τώρα θα μάθουν πρακτικές τεχνικές για την επαλήθευση της αξιοπιστίας των ειδήσεων. Αυτές οι μέθοδοι - ο έλεγχος της πηγής, η χρήση αντίστροφης αναζήτησης εικόνων και η διασταύρωση πληροφοριών - είναι απαραίτητες για τον εντοπισμό αξιόπιστων ειδήσεων.

Ζητήστε από κάθε ομάδα να επανεξετάσει την είδηση που συζήτησε προηγουμένως. Αναθέστε τους να:

- **Ελέγξτε την Πηγή:** Ερευνήστε τον οργανισμό ή τον ιστότοπο που δημοσίευσε την ιστορία. Ενθαρρύνετέ τους να ρωτήσουν: "Είναι μια αξιόπιστη πηγή ειδήσεων; Έχει ιστορικό ακριβών αναφορών;"
- **Αντίστροφη αναζήτηση εικόνων:** Χρησιμοποιήστε τις Εικόνες Google ή άλλα εργαλεία αναζήτησης αντίστροφης εικόνας για να επαληθεύσετε τυχόν εικόνες που χρησιμοποιούνται στην ιστορία. Ζητήστε τους να αναζητήσουν σημάδια ότι η φωτογραφία μπορεί να έχει επαναχρησιμοποιηθεί ή να έχει βγει εκτός πλαισίου.
- **Πληροφορίες διασταύρωσης:** Ζητήστε από τους μαθητές να αναζητήσουν την ίδια ιστορία σε πολλές αξιόπιστες πηγές για να δουν αν έχει αναφερθεί με συνέπεια. Ιστότοποι ελέγχου στοιχείων όπως το Snopes ή το FactCheck.org μπορούν να βοηθήσουν στην επιβεβαίωση ή την κατάργηση αξιώσεων.

Κάθε ομάδα θα εξηγήσει εν συντομία τη διαδικασία επαλήθευσης

Βήμα 4 Τελική συζήτηση (5 λεπτά):

Κοινή χρήση ομάδας:

Προσκαλέστε κάθε ομάδα να μοιραστεί μια σύντομη περίληψη της ανάλυσής της, συμπεριλαμβανομένων τυχόν εκπληκτικών γνώσεων που απέκτησαν σχετικά με την αξιοπιστία και την παραπληροφόρηση.

Ερωτήσεις προβληματισμού:

- Ποιο ήταν το πιο δύσκολο κομμάτι στον καθορισμό της αξιοπιστίας;
- Πώς άλλαξε αυτή η δραστηριότητα τον τρόπο με τον οποίο θα βλέπετε ειδήσεις ή αναρτήσεις στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης;
- Ποιες στρατηγικές θα χρησιμοποιήσετε για να αξιολογήσετε τις πληροφορίες στο μέλλον;

Βασικά συμπεράσματα:

Συνοψίστε τα κύρια σημεία, τονίζοντας τη σημασία της διασταύρωσης των πηγών, την αναγνώριση κοινών τακτικών παραπληροφόρησης και την ανάπτυξη μιας συνήθειας κριτικής σκέψης.

Ευχαριστούμε όλους για τη συμμετοχή και τις γνώσεις τους, ενισχύοντας την αξία της συνεισφοράς τους στην προώθηση μιας καλά ενημερωμένης κοινότητας.

Παρακολούθηση και δραστηριότητες στο σπίτι

Έλεγχος γνησιότητας στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης: Προκαλέστε τους συμμετέχοντες να αξιολογήσουν κριτικά μια μοντέρνα ιστορία των μέσων κοινωνικής δικτύωσης κάθε μέρα.

Έλεγχος δεδομένων με την οικογένεια ή τους φίλους: Ενθαρρύνετε τους μαθητές να διδάξουν τεχνικές επαλήθευσης ελέγχοντας μαζί μια ιστορία.

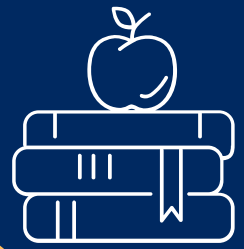
Συμβουλές για εκπαιδευτικούς:

Διαχείριση χρόνου: Διατηρήστε κάθε ενότητα σε καλό δρόμο.

Ενθαρρύνετε τη Συμμετοχή: Προσελκύστε πιο ήσυχους μαθητές προσκαλώντας τους να μοιραστούν ιδέες.

Προσαρμοστικότητα: Να είστε προετοιμασμένοι τόσο με ψηφιακό όσο και με φυσικό υλικό.

ΕΡΓΑΛΕΙΑ

Εικόνες Google: Αντίστροφη αναζήτηση εικόνων

Η αντίστροφη αναζήτηση εικόνων της Google επιτρέπει στους χρήστες να ανεβάσουν μια εικόνα ή να επικολλήσουν τη διεύθυνση URL της και η Google αναζητά στον ιστό για να βρει πού εμφανίζεται η εικόνα ή οπτικά παρόμοιες εικόνες. Αυτό το εργαλείο βοηθά στον εντοπισμό της αρχικής πηγής μιας φωτογραφίας και στον έλεγχο εάν έχει τροποποιηθεί, έχει εσφαλμένη ετικέτα ή έχει αφαιρεθεί από το πλαίσιο.

images.google.com

Snopes

Το Snopes παρέχει εκτενείς έρευνες για λογενείς ισχυρισμούς, φήμες και παραπληροφόρηση στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Κάθε άρθρο στο Snopes περιλαμβάνει επεξηγήσεις για τον ισχυρισμό, την προέλευσή του και την κατάσταση επαλήθευσης (αληθές, ψευδές ή συνδυασμός). Οι μαθητές μπορούν να πληκτρολογήσουν λέξεις-κλειδιά από την αμφισβητήσιμη ιστορία στη γραμμή αναζήτησης του Snopes για να ελέγξουν αν το Snopes την έχει ήδη απομυθοποιήσει ή έχει παράσχει πλαίσιο.

www.snopes.com

Παραπομπές

- Denise-Marie Ordway - *How to Identify Fake News* - Center for Information Technology and Society, University of California, Santa Barbara. - January, 2020. Link: <https://journalistsresource.org/politics-and-government/fake-news-fact-checking-research-2019/>
- British Council - Five ways to Spot Fake News . Link: <https://learnenglishteens.britishcouncil.org/study-break/video-zone/five-ways-spot-fake-news>
- Julie Posetti and George Papagiannis - *Journalism, 'Fake News' and Disinformation: A Handbook for Journalism Education and Training* - UNESCO, March 2023. Link: <https://webarchive.unesco.org/web/20240310041717/https://en.unesco.org/fightfakenews/>

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Επιλέξτε τη σωστή απάντηση για κάθε ερώτηση για να ελέγξετε την κατανόησή σας όσον αφορά την αναγνώριση και την αξιολόγηση των ψεύτικων ειδήσεων. Μόνο μία επιλογή είναι σωστή για κάθε ερώτηση.

1. Ποιο είναι το πρώτο πράγμα που πρέπει να κάνετε εάν υποψιάζεστε ότι ένα διαδικτυακό άρθρο μπορεί να είναι fake news;

A. Μοιραστείτε το για να δείτε αν άλλοι πιστεύουν ότι είναι αλήθεια.

B. Ελέγξτε την ημερομηνία δημοσίευσης.

Γ. Επαληθεύστε την αξιοπιστία της πηγής.

Δ. Δείτε πόσα like και share έχει.

2. Ποιο από τα παρακάτω αποτελεί ένδειξη ότι ένας ιστότοπος ειδήσεων μπορεί να είναι αναξιόπιστος;

A. Ο ιστότοπος διαθέτει μια σελίδα "Σχετικά με εμάς" με στοιχεία επικοινωνίας.

B. Το άρθρο είναι γραμμένο από δημοσιογράφο με επαληθευμένα διαπιστευτήρια.

Γ. Ο ιστότοπος παρέχει συνδέσμους προς άλλες αξιόπιστες πηγές.

Δ. Ο ιστότοπος έχει πολλαπλά ορθογραφικά λάθη και στερείται παραπομπών.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

3. How can you check if an image shared on social media is authentic?
- A. Trust the person who shared it.
 - B. Use a reverse image search tool.
 - C. Check if it has been liked by a verified account.
 - D. Compare it to similar images from the same platform.
4. What is the purpose of a “fact-checking” website?
- A. To share breaking news as quickly as possible.
 - B. To verify the accuracy of claims and news stories.
 - C. To spread entertaining news stories.
 - D. To collect user reviews about online news.
5. Why is it important to recognize and avoid sharing fake news?
- A. It can make you look smarter online.
 - B. Fake news increases website traffic and popularity.
 - C. It helps prevent the spread of misinformation and protects democracy.
 - D. It guarantees more followers on social media.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

3. Πώς μπορείτε να ελέγξετε εάν μια εικόνα που κοινοποιείτε στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης είναι αυθεντική;
- A. Εμπιστευτείτε το άτομο που το μοιράστηκε.
 - B. Χρησιμοποιήστε ένα εργαλείο αναζήτησης αντίστροφης εικόνας.
 - Γ. Ελέγξτε αν έχει γίνει like σε επαληθευμένο λογαριασμό.
 - Δ. Συγκρίνετε το με παρόμοιες εικόνες από την ίδια πλατφόρμα.
4. Ποιος είναι ο σκοπός μιας ιστοσελίδας «έλεγχος δεδομένων»;
- A. Να μοιράζετε έκτακτες ειδήσεις όσο το δυνατόν γρηγορότερα.
 - B. Να επαληθεύει την ακρίβεια των ισχυρισμών και των ειδήσεων.
 - Γ. Να διαδίδουν διασκεδαστικές ειδήσεις.
 - Δ. Για τη συλλογή κριτικών χρηστών σχετικά με ειδήσεις στο διαδίκτυο.
5. Γιατί είναι σημαντικό να αναγνωρίζουμε και να αποφεύγουμε την κοινοποίηση ψεύτικων ειδήσεων;
- A. Μπορεί να σας κάνει να φαίνεστε πιο έξυπνοι στο διαδίκτυο.
 - B. Οι ψευδείς ειδήσεις αυξάνουν την επισκεψιμότητα και τη δημοτικότητα του ιστότοπου.
 - Γ. Βοηθά στην πρόληψη της διάδοσης παραπληροφόρησης και προστατεύει τη δημοκρατία.
 - Δ. Εγγυάται περισσότερους followers στα social media.

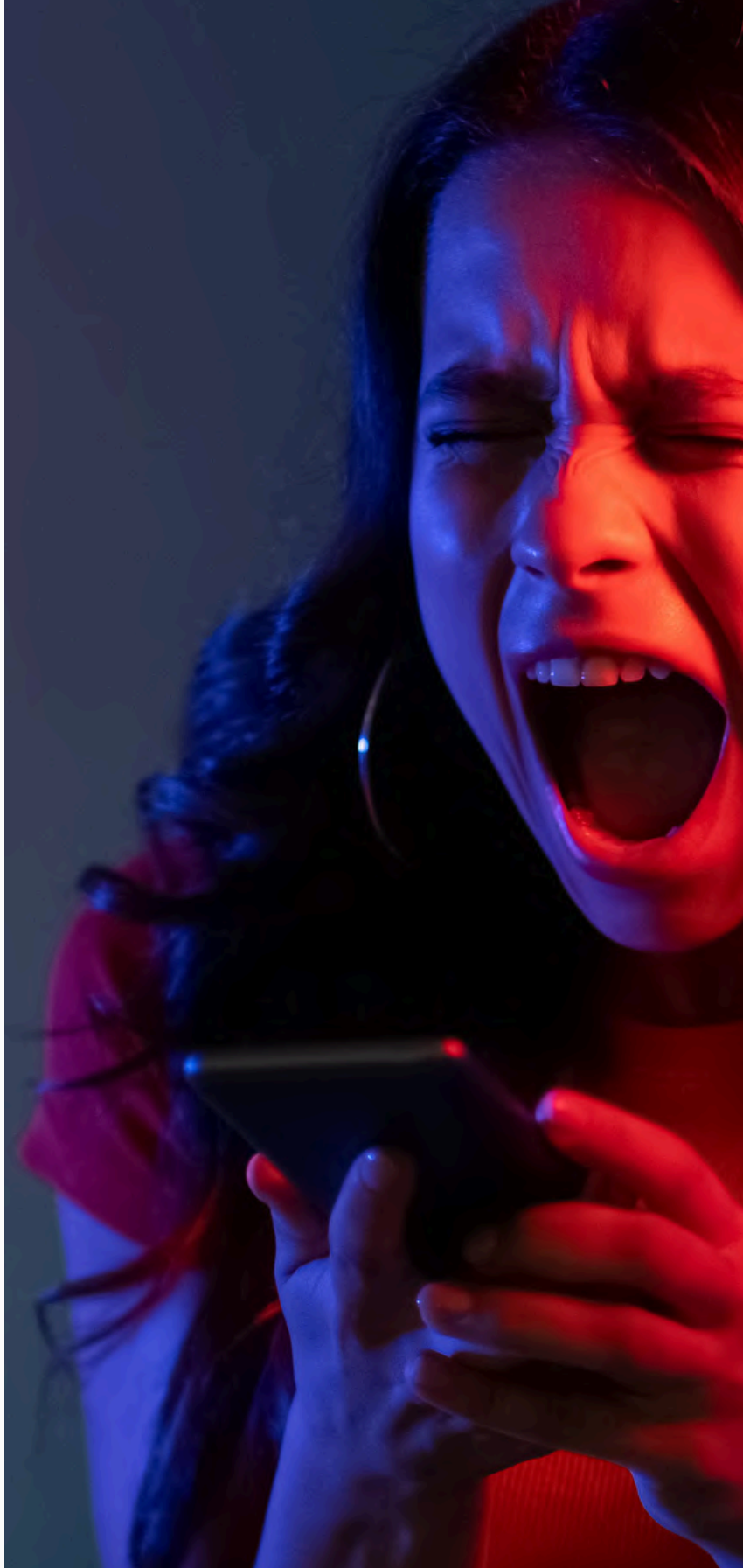
Λύσεις

- Ερώτηση 1: Γ
Ερώτηση 2: Δ
Ερώτηση 3: Β
Ερώτηση 4: Β
Ερώτηση 5: Γ

Centrum Wspierania
Edukacji
i Przedsiębiorczości

Co-funded by
the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (ΕΑΕΑ). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο ΕΑΕΑ δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.